

Sygn. akt II UK 486/16

POSTANOWIENIE

Dnia 9 sierpnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z wniosku R.D.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.
o prawo do emerytury pomostowej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 sierpnia 2017 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 6 kwietnia 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 6 kwietnia 2016 r. oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. od wyroku Sądu Okręgowego w G. z 30 września 2015 r. zmieniającego decyzję organu rentowego z 26 maja 2015 r. i przyznającego ubezpieczonemu prawo do emerytury pomostowej począwszy od 7 maja 2015 r., a także stwierdzającego, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Wyrok Sądu Apelacyjnego organ rentowy zaskarżył w całości. Zarzucono naruszenie prawa materialnego: (-) art. 4 w zw. z art. 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 965) poprzez przyjęcie przez Sąd drugiej instancji, że wnioskodawca spełnił określone w ww. przepisach warunki przy uwzględnieniu okresu pracy wykonywanej za

pośrednictwem P. u armatorów zagranicznych oraz okresów pracy u armatorów zagranicznych jako marynarz i opłacania składek na dobrowolne ubezpieczenie społeczne, co w konsekwencji skutkowało stwierdzeniem, iż ubezpieczony nabył prawo do emerytury pomostowej; (-) art. 51 w zw. z art. 2 pkt 2 i 3 oraz art. 3 i art. 15 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych poprzez uwzględnienie okresów pracy wykonywanej za pośrednictwem P. u armatorów zagranicznych oraz okresów pracy wykonywanej u armatorów zagranicznych jako marynarz opłacający dobrowolne składki na ubezpieczenie społeczne we własnym zakresie, jako pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych, podczas gdy marynarz nie jest pracownikiem w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych. Ponadto, zarzucono naruszenie prawa procesowego, to jest art. 233 k.p.c. poprzez powielenie błędnych ustaleń Sądu pierwszej instancji w zakresie wykazania przez wnioskodawcę okresu pracy w szczególnych warunkach wynikającego z pkt 23 załącznika nr 1 do ustawy emerytalnej.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne oraz potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, a mianowicie czy wobec treści art. 2 pkt 2 i 3 oraz art. 51 i 4 ustawy o emeryturach pomostowych można zastosować te przepisy w przedmiotowej sprawie i zaliczyć do okresów pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych, zarówno okresy pracy marynarza, wykonywanej u armatora zagranicznego, do której został skierowany przez pośrednika, nie będącym płatnikiem, jak i okresy dobrowolnego opłacania składek na ubezpieczenia i czy takiego marynarza można uznać za pracownika w rozumieniu przepisów ustawy, który jest w kręgu podmiotów uprawnionych do ubiegania się o emeryturę pomostową na podstawie art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych. W ocenie skarżącego Sądy w tej sprawie błędnie zinterpretowały ww. przepisy i w konsekwencji rozszerzyły zastosowanie przywilejów emerytalnych na nową kategorię ubezpieczonych.

Ubezpieczony wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a także o zasadzenie od organu rentowego na jego

rzecz kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżący wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnia występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości.

Odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego rozumienia przesłanek przysądu określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 oraz pkt 2 k.p.c., należy podkreślić, że nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. przykładowo postanowienie Sądu Najwyższego z 17 marca 2015 r., I PK 4/15, LEX nr 1661934 oraz powołane tam w tym zakresie orzecznictwo).

Problem, wątpliwości sformułowane przez skarżącego, zostały rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy – zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 19 kwietnia 2016 r., II UK 196/15, LEX nr 2044476; z 23 listopada 2016 r., II UK 430/15, LEX nr 2183490; oraz z 9 marca 2017 r., II UK 10/16, LEX nr 2271455. Z orzeczeń tych wynika, że: i) w odniesieniu do stanów faktycznych, w których ocenie prawnej podlega okres przed 1 stycznia 2009 r. (tj. przed wejściem w życie ustawy o emeryturach pomostowych) ustawa o emeryturach pomostowych oraz ustawa o emeryturach i rentach z FUS nie zawiera własnej definicji pojęcia „pracownik”, w konsekwencji znaczenie tego pojęcia przed 1 stycznia 2009 r. należy odczytywać zgodnie z art. 22 k.p. - z czego m.in. wynika, że dobrowolny charakter ubezpieczenia nie ma znaczenia z perspektywy przepisów Kodeksu pracy określających cechy stosunku pracy, a tym samym zgłoszenie do dobrowolnego ubezpieczenia nie wyklucza pracowniczego zatrudnienia u zagranicznego armatora; ii) nie ma natomiast przymiotu pracownika w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych osoba wykonująca po 31 grudnia 2008 r. pracę poza obszarem Rzeczypospolitej Polskiej i niepodlegająca szczególnemu systemowi

ubezpieczenia (ubezpieczeniu w Funduszu Emerytur Pomostowych). Z orzeczeń tych wynika również, że praca na statkach żeglugi morskiej, oceniana ze względu na kryteria wskazane w art. 22 k.p., jest pracą w zatrudnieniu pracowniczym.

Uwzględniając powyższe, a jednocześnie brak argumentów prawnych uzasadniających zmianę przedstawionego wyżej stanowiska Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna nie zasługuje na przyjęcie do rozpoznania ze względu na okoliczności wskazane przez skarżącego.

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

W przedmiocie wniosku ubezpieczonego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, Sąd Najwyższy nie uwzględnił tego wniosku, ponieważ odpis odpowiedzi na skargi kasacyjnej, wbrew dyspozycji art. 132 § 1 k.p.c., nie został doręczony przez pełnomocnika ubezpieczonego pełnomocnikowi drugiej strony. Z akt sprawy wynika, że odpis odpowiedzi na skargę kasacyjną został doręczony drugiej stronie przez Sąd Okręgowy. Skoro odpowiedź na skargę kasacyjną powinna zostać zwrócona zgodnie z art. 132 § 1 zdanie trzecie k.p.c., to nie było możliwe uwzględnienie zawartego w tym piśmie wniosku o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.